

FEDERAL ALMANYA
YENILENEBİLİR ENERJİLER YASASI (EEG) GEREKÇESİ
Temmuz 2004

Çevreyi korumak, küresel ısınmayı kontrol edebilmek ve güvenilir enerji kaynakları sağlamak amacıyla Federal Almanya Devleti ve Alman Meclisi Avrupa Birliği ile mutabakat içinde kalarak 2010 yılına kadar Yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji tüketimi içerisindeki payını arttırmak yönündeki hedeflerini ortaya koymuştur. Bu hedef Birleşmiş Milletler Çerçeve İklim konvansiyonu Kyoto Protokolü'nde belirlenen Avrupa Birliğinin yükünü paylaşma ilkesi çerçevesinde 2010 yılına dek Federal Almanya Cumhuriyeti'nin sera gazı yayılımını %21 oranında düşürmesiyle ilgili tasarı hedefi ile bağlantılıdır. Bu hedef ayrıca Federal Almanya Cumhuriyeti'nin 2005 yılına dek karbondioksit yayılımını 1990'a kıyasla %25 oranında düşürme hedefiyle ilişkilidir.

Bu hedefe ulaşmak için yeni yenilebilir enerjiler tabir edilen kaynakları harekete geçirmek gerekir. Büyük barajlardan elde edilen geleneksel su gücü, bugün kullanılan Yenilenebilir enerji kaynakları içinde büyük bir paya sahiptir. Coğrafi nedenlerden dolayı su gücünün kullanım potansiyeli büyük oranda tükenmiş durumdadır. Bu nedenle 2010 yılına kadar bir bütün olarak Avrupa için ortaya konulan hedefe ulaşmak için bunun yanında rüzgar enerjisi, güneş enerjisi, biyo-kütle ve nehirlerin su gücünden de elektrik üretilmesi gereklidir. Bu amaçla bu enerjilerin mevcut olan kullanımını beş katına çıkarılmak zorundadır.

Bu hedefi gerçekleştirmek amacıyla Avrupa Komisyonu, "İklim Değişikliğinin Enerji Politikası Yönü" adlı tebliğde çeşitli enerji politikası önlemleri sunmuştur. Bu önlemlerde yenilebilir enerji kaynakları önemli bir role sahiptir. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Öncelik Tanıma Yasası'nın (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası) amacı bu hedeflere ulaşılmasına yardımcı olmak ve Avrupa Birliği'nin "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Öne Çıkması İçin Kampanya" programını uygulamaktır. Dünya atmosferindeki ısınmayla ilgili gittikçe artan meteorolojik kanıtlar ve tüm dünyada artan doğal felaketler göz önüne alındığında, çevrenin korunması ve küresel ısınmanın kontrolü üzerine yasal önlemler alınması zorunludur.

Bu gün pek çok Yenilenebilir enerji kaynağı bulunmasına karşın, bunların kullanımını ne eşit biçimde dağılmıştır ne de yeterlidir. Kayda değer iktisadi potansiyellerine karşın, istatistiklerce tanımlanan yurtiçi brüt enerji tüketiminde son derece düşük bir paya sahiptirler. Enerji ihtiyaçlarının daha büyük bir bölümünü Yenilenebilir enerji kaynakları ile karşılamayı başaramazsak iki sonuç ortaya çıkacaktır. Bir yandan hem Avrupa hemde uluslar arası seviyede çevre koruma ve küresel ısınma konularındaki yükümlülüklerimizi yerine getirmemiz çok daha zorlaşacak, diğer yandan da ekonomik kalkınmayla ilgili çok önemli fırsatlar kaçıracağız. Yenilenebilir enerji kaynakları yerli kaynaklardır ve enerji ihracatının azaltılmasına yardımcı olurken, enerji tedarikini de daha güvenilir kılacaklardır. Avrupa Birliği halen enerji tüketiminin yaklaşık %50'sini karşılamak için enerji ihraç etmektedir ve Yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmadığı takdirde bu miktarın 2010 yılında %60'a, 2020 yılında ise %70'e yükselme tehlikesi mevcuttur.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının daha fazla kullanılması, küçük ve orta ölçekli yatırımlar sektöründe yeni iş alanları yaratacaktır ki, bu sektör Federal Almanya Cumhuriyeti'nin ekonomik yapısında çok önemli bir role sahiptir. Küçük ve orta ölçekli yatırımlar sadece iş alanları ve ticaret için önemli bir unsur değil, aynı zamanda da metal endüstrisi, makine mühendisliği, yapı malzemeleri endüstrisi gibi çok çeşitli endüstri alanlarına da güç katacaktır. Bu Yasa'nın kabul edilmesiyle beraber biyo kütlede elektrik üretiminin teşvik edilmesi aynı zamanda tarım sektöründeki ekonomik iyileşmeye önemli bir hız ve güç katacaktır. Dahası, Yenilenebilir enerji kaynaklarının

üretilmesi ve kullanılması bölgesel seviyede sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunacaktır ki bu kalkınmada Topluluk içindeki sosyal ve ekonomik birliğin gelişmesine yardımcı olacak ve Federal Almanya Cumhuriyeti içerisindeki yaşam şartlarını uyumlu hale getirecektir.

Üç Avrupa ülkesinde (Almanya, Danimarka ve İspanya) Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin azami ücretlerle şebekelere girmesi için ulusal yasalar çıkartılmaktadır. Bu ulusal yasalar ile Avrupa Birliği, bugün dünya piyasasına en yeni teknolojileri sunan rüzgar türbini üretim endüstrisinin ortaya çıkışına şahit olmuştur. Bu aynı zamanda asgari fiyat sisteminin üretimi sektöre uğratacağı yönündeki düşüncelerinde yanlış olduğunu kanıtlamıştır. Çünkü yukarıda adı geçen üç ülkede de rüzgar enerjisi dönüştürücülerinin tanıtımı yasayla garanti edilen asgari fiyatlar üzerine kurulmuştur. Bu tür piyasa kalkınmasını teşvik etmiştir. Özellikle rüzgar enerjisi sektöründe ve bu da, sadece Almanya’da 20.000’den fazla insana iş imkanı sunan ve ciddi ihracat fırsatları olan etkin bir endüstri ortaya çıkartmıştır. Birleşik ölçekli ekonomilerin ve rüzgar enerjisi dönüştürücüsü üreticileri arasındaki küresel rekabet sonucunda reel karşılık bedellerinin yanı sıra üretim maliyetleri de 1991 yılından bu yana %50 oranında başarılı şekilde düşürülmüştür. Teknolojik ilerleme sayesinde dünya piyasasında gittikçe büyüyen bir talep vardır ve önümüzdeki on yıl içerisinde tek başına rüzgar enerjisi dönüştürücülerine yönelik talep 100.000 megavatın üzerine çıkabilir. Bu geçmişe rağmen Yenilenebilir enerji kaynaklarının piyasaya girişim endüstri politikası yönünden taşıdığı önem küçümsenmemelidir. Çünkü küresel iklim sorunları açısından bakıldığında, tüm dünyada gittikçe büyüyen bir talep olacağını düşünmek yanlış olmaz. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı diğer sektörler üzerindeki etkisi, rüzgar enerjisi sektörü üzerinde yaratacağı etki ile benzer olacaktır.

Geçmişte, 1 Ocak 1991 tarihinde yürürlüğe giren Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Üretilen Enerjinin Şebekeye Girmesi Kanunu (Stromeinspeisungsgesetz für Erneuerbare Energien) yasada belirlenen ödeme bedelleri olanaklı kıldığı için rüzgar enerjisi sektörüne önemli bir güç katmıştır. 1999’un sonunda, yani yasanın yürürlüğe girmesinden dokuz yıl sonra, yasanın kapsadığı bölgenin yerleşik kapasitesi 4.400 megavata ulaştı ki bu miktar tüm dünyadaki yerleşik kapasitenin yaklaşık üçte birini oluşturmaktaydı. Bu yasada ortaya koyulan beş megavatlık kapasite sınırının altındaki hidro-dinamik enerji santralleri için belirtilen ödeme yapma oranları ekonomik işletimlere izin verecek yeterliliktedir. Ancak bu yasa, rüzgar enerjisinin kullanımıyla karşılaştırılabilecek mevcut potansiyelin kullanımını beraberinde getirmemektedir. Çünkü bu yasanın çerçevesi dışında kalan ruhsatla ilgili pek çok engel vardır. Bu yasa en azından, bu yasanın yürürlüğe girmesinden önce teh-like altında olan potansiyel hidroelektrik enerji santrallerinin istikrar kazanmasına yardımcı olmaktadır. Ancak ödeme bedelleri diğer kaynaklardan, özellikle fotovoltaj hücrelerinden ve biyokütle’den üretilen elektriğin piyasaya büyük oranda girmesini teşvik edecek yeterlilikte değildir. Bu nedenle ödeme fiyatları, Elektrik Yükleme Yasası’nın yerini alan Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nda her türlü Yenilenebilir enerji kaynağından büyük oranda elektrik üretilmesini desteklemek amacıyla değiştirilmiştir.

Bunun yanında Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nın benimsenmesi başka nedenlerden dolayı da gerekli hale gelmiştir.

Mevcut ödeme bedellerinin enerji oranlarıyla eşleştirilmesi, Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının kesilmesi riski olmadan daha fazla sürdürülememekteydi. Tamamen liberalleşmiş piyasalar ile halen koruma altında olan diğerleri arasında karşılıklı münasebet şartları olmadan Avrupa Birliği’nin çeşitli ulusal elektrik piyasalarındaki liberalleşmenin eş zamanlı gerçekleşmemesi Bölgesel tekeller döneminde risk olmadan yaratılmış olan ve artık iptal edilmiş kapasitenin çokluğu, Elektrik üretimi, nakli ve dağıtımının birbirinden ayrılmasının uygulanamıyor olması gerçeği; yatırım yararı verirken vergiden muaf nükleer zehirlerini (bu gün 7 milyar Alman Mark’ının üzerinde) kullanabiliyor olmalarından dolayı Alman kamu hizmet şirketlerinin kullandığı rekabet avantajları dolayısıyla, elektrik piyasasında, elektrik gücü tedarikine ait orta ve uzun vadeli

maliyetleri yansıtabacak bir fiyatın yerleşmesi mümkün görünmemektedir. Bu nedenle de, gerekliliği inkar edilemez olan Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının devamlı şekilde artışını korumak üzere Yenilenebilir enerji kaynakları için sabit ücretlerin belirlenmesi gereklidir.

*Halen yürürlükte olan “Elektrik Yükleme Yasası” ödeme yapmakla yükümlü kamu hizmeti şirketleri arasında yüklerin eşitsiz dağılımına neden oldu. 1998’de yasa değişikliğiyle getirilen, şebekeye yüklenebilecek elektrik miktarının üst limitlerinin düzenlenmesi gereklidir. Çünkü bu üst sınırla Kuzey Almanya bölgesi’ndeki rüzgar enerjisi kullanımı piyasaya girecek noktaya gelmiştir. Bu nedenle Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nın amacı bu üst sınırı iptal ederken, ekstra maliyet-leri tüm kamu hizmeti şirketleri arasında eşit şekilde dağıtacak, bürokratik olmayan bir mekanizma getirmektedir.

*Eski “Elektrik Yükleme Yasası” üretim yapabilecek kamu hizmeti şirketlerini, bölgesel şebeke operatörlerini ve dağıtımçıları hedef aldığı için ve yeni enerji yönetimi yasasından dolayı hem şebekeye yüklenecek elektriğin alıcısının hem de ödeme yapmakla yükümlü olan şirketin yeniden tanımlanması gereklidir.

Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nda belirtilen ödeme düzeni, Elektrik Yükleme Yasası’nda getirilen sistematik yaklaşıma, Avrupa Komisyonu’nun “Gelecek İçin Enerji : Yenilenebilir Enerji Kaynakları” üzerine Beyaz Sayfa’da sunduğu önerilere ve Avrupa Parlamentosu tarafından benimsenen ilgili önerilere dayanmaktadır. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nda tanımlanan ödeme bedelleri bilimsel çalışmalarla belirlenmiştir. Bu oranlar gelişkin teknoloji ve belirtilen coğrafi bölgedeki doğal Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayanan bir tesisin etkili bir yöntemle hesaplı şekilde işletilmesini mümkün kılmalıdır. Ancak belirli bir tesise ait maliyetlerin karşılanacağı garantisi yoktur.

Bazı durumlarda, Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretim maliyeti hala konvansiyonel enerji kaynaklarının üretim maliyetlerinden çok daha yüksek olabilmektedir. Bunun en büyük nedeni konvansiyonel enerji kaynaklarından elektrik üretimine ait dış maliyetlerin sahip olduğu oranın fiyatlara yansıtılmasıdır. Bu maliyetler halka ve gelecek nesillere kalacaktır. Bunun yanında konvansiyonel enerji kaynakları, fiyatları suni olarak düşük tutan yüksek devlet desteğinden de halen yararlanmaktadır. Maliyetlerin daha yüksek olmasının bir başka nedeni de yeni teknolojilerin yapısal farklılıklarıdır. Daha düşük olan pazar payları, ölçek ekonomisinin etkili olmasına izin vermemektedir. Düşük üretim değerleri yüksek birim maliyetlerine yol açarken, rekabeti azaltır ve bu da bir kısır döngü gibi üretim değerlerinin yükselmesini engeller.

Bu nedenle, bu yasanın amacı sadece mevcut kuruluşların işletimlerini korumak değil, aynı zamanda da bu kısır döngüyü kırmak ve Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretiminin tüm alanlarında dinamik bir gelişmeyi teşvik etmektir. Dış maliyetleri kapsamayı amaçlayan önlemlere bağlı olarak, bu ücretleme sisteminin amacı Yenilenebilir enerji kaynaklarının rekabet gücünü konvansiyonel enerji kaynaklarına yaklaştırmaktır. Teknolojik verim açısından temel gelişmeleri desteklemek için Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nda belirtilen ödeme oranları enerji kaynağına, yerine ve tesisin boyutuna göre değişmektedir. Bu oranlar zaman içerisinde düşecek ve sınırlı bir süre için etkisini sürdürecektir. Her iki yılda bir fiyatların yenilenmesi, oranların sürekli olarak güncelleşeceğini garanti ederken, kısa aralıklarla Pazar ve maliyet eğilimlerini de yansıtabacaktır.

Almanya Parlamentosu ve Federal Alman Hükümeti, Avrupa Adalet Divanı’nın yerleşmiş tavrı ile uyumlu biçimde, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası’nın, Avrupa Topluluğunu kuran Anlaşmanın 87. maddesinde tanımlandığı gibi bir üye devletten yada devlet kaynaklarından alınan yardım sayılmadığı kanısındadır.

Madde 87 ECT'deki tanıma göre Avrupa Adalet Mahkemesi, Anlaşmada tanımlandığı şekilde devlet desteği olarak görülebilecek karları sadece-doğrudan veya dolaylı olarak-devlet kaynaklarında edinilen karlar olarak belirlemiştir. Bu, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası'nı kapsamaz. Bunlar ne kamu otoriteleri tarafından-doğrudan veya dolaylı olarak- mevcut kılınan nakit veya aynı karları ne de kamu sektörüne ait vergi gelirlerinin ve nakit veya aynı ödemelerin kesilmesini içerir. Bunun yerine, Topluluk yasasında ortaya koyulan "kirleten öder" prensibi uyarınca doğrudan mali transferler olarak yapılan ödemeler doğrudan elektrik üretimi maliyetlerini karşılamak için kullanılır. Benzer bir fayatlandırma düzeninin söz konusu olduğu bir davada, Avrupa Adalet Divanı, bir ürünün satıcısını tüketici pahasına faydalandırmak amacıyla belirlenmiş asgari fiyatların belirgin olduğu bir tedbirin devlet yardımı sayılmayacağını açık bir biçimde belirtmiştir.

Ayrıca bu yasa altında ödenen bedel terminolojik açıdan devlet desteği olarak tanımlanamaz. Çünkü Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üreten tesislerin operatörlerine herhangi bir kar verilmemektedir. Bu yasa tersine konvansiyonel elektrik üreticileri karşısında bu tür operatörlerin sahip olduğu dezavantajları gidermektedir. Geleneksel elektrik üretiminin sosyal ve ekolojik maliyetleri, bu tesislerin operatörleri tarafından değil halk, vergi ödeyenler ve gelecek nesiller tarafından ödenecektir. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası, bu kaynaklardan elektrik üreten operatörler karşısında konvansiyonel elektrik üreticilerinin sahip olduğu ve sınırlı maliyetlere yol açan rekabet avantajını azaltmaktadır.

Konvansiyonel elektrik üretimiyle gelen ekolojik hasarlar nedeniyle, kirleticinin açtığı masraflar üzerine bu ücretleme sisteminin en yasal ve en haklı gerçeklere sahip olduğu alan enerji tedariki alanıdır. Emisyonsuz ve sürdürülebilir enerji kaynaklarının Pazar girişimi destekleyecek ve konvansiyonel enerji kaynaklarının yerini alacak şekilde hazırlanan Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası, tüm enerji tedarikçileri arasında tutarlı ve eşit bir paylaşım sağlar. Bu çevre koruma için geliştirilen "kirleten öder" prensibine de uygundur. Bu prensip, EC Anlaşması'nda koyulan ve madde 6'da ekolojik çıkarlara uygun olmayı şart koşan ana yasanın bir parçasıdır.

Yasa'nın ödeme yapmayı öngördüğü Yenilenebilir Enerji Kaynakları başka hiçbir yerde daha ucuza alınmaz. Bu nedenle Yasa'da belirlenen ücretleme sistemi, Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin kilovat saatini "mal olarak" yapay biçimde destekleyen bir araç değildir, tersine bu Yasada belirlenen fiyatlar operatörlerin tesislerini en başından hesaplı şekilde yönetmesine olanak sağlar.

Yenilenebilir Enerji Kaynakları Yasası'nda içerilen başlıca düzenleyici unsur, Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin, bu takvim yılı içerisinde üretilen elektriğin miktarına bağlı olarak ve satılan toplam elektrik miktarının belli bir oranına göre hesaplanarak satın alınması yükümlülüğüdür. Bu yükümlülükler, mal hareketinin dış çıkarları ciddi risklere attığı ve bu risklerden sorumlu olanlardan, bunları engellemeleri için ihtiyari veya etkili bir faaliyette bulunması beklenmediği durumlarda uygulanır. Serbest piyasadaki elektrik tüketimi çevreye ve iklime karşı bu tür riskler taşımaktadır. Bu nedenle Yenilenebilir Enerji Yasası koruma standardı olarak da nitelendirilebilir. Bu tür standartlar büyük çoğunlukla devlet yardımı sayılmadan kullanılmaktadır. Örneğin, ergenlere alkol satışının yasak oluşu, alkolsüz içecekler için devlet yardımı sayılmaz. Daha yüksek üretim maliyetlerine karşın kurşunsuz benzinin fiyatını sistemli biçimde düşürmek de devlet yardımı sayılmaz. Aksine "kirleten öder" ilkesine dayanan bir satın alma ve yatırım teşvikidir.

Yenilenebilir Enerji Yasası'ndaki şartlar, Avrupa Parlamentosu'nun 96/92/EC no'lu direktifine ve elektrik iç pazarında ortak kurallar konulu 19 Aralık 1996 tarihli Konsey Kararı'nın özellikle 3 (2). 7 (5). 8 (3) ve (4). maddelerine ve ayrıca 11. maddesine (3) dayanmaktadır. Ayrıca bu şartlar, Anayasanın gelecek kuşaklar için sorumluluk taşıma açısından, insanın hayatta kalmasının temel taşı oldukları için doğal kaynakların korunmasını içeren 20 a maddesini yerine getirmek

amacıyla tasarlanmıştır. Son olarak bu şartlar, Avrupa Topluluğunu kuran anlaşmanın 2. 6 ve 10. maddelerinde tanımlanan çevre koruma hedeflerini yerine getirmek amacı taşır.